

LA CARA I *LA CREU* DE LES COMPETÈNCIES DIGITALS A CATALUNYA

Informe breu d'anàlisi de les competències digitals
dels adolescents catalans (estudi ICILS)

EQUITAT
DIGITAL

FUNDACIÓ
BOFILL
Educació per canviar-ho tot

Coordinador de continguts: Eric Roig
Direcció: Héctor Gardó
Disseny i maquetació: Sonia Fernández
Coordinació editorial: Anna Sadurní
ISBN: 978-84-124828-5-0

© Fundació Bofill, 2025
Girona, 34
08010 Barcelona
fbofill@fundaciobofill.org
fundaciobofill.cat

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0). Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear a partir del material per a qualsevol finalitat els continguts propis d'aquesta publicació, inclosa la comercial. Només us demanem que en reconegueu l'autoria de la creació original.

LA CARA I *LA CREU* DE LES COMPETÈNCIES DIGITALS A CATALUNYA

Informe breu d'anàlisi de les competències digitals
dels adolescents catalans (estudi ICILS)

EQUITAT
DIGITAL

FUNDACIÓ
BOFILL

Educació per canviar-ho tot

○ LA CARA

LÍDERS EN COMPETÈNCIES DIGITALS

Catalunya se situa al capdavant del rànquing estatal i en el top 3 internacional **7**

El nivell real dels alumnes: Què saben fer? **8**

Dos elements que ens ajuden a entendre els bons resultats **9**

✖ LA CREU

A LA CUA EN EQUITAT

Catalunya és líder en desigualtats **11**

---

3 de cada 4 adolescents en risc per la desinformació **12**

---

7 de cada 10 adolescents utilitza cada dia els dispositius per finalitats no acadèmiques **13**

Els adolescents catalans, menys equipats per fer usos segurs fora de l'escola **13**

4 CONCLUSIONS I 4 REPTES DELS RESULTATS

14

Un èxit fràgil

Estic content, no t'ho negaré. Els que ens dediquem a això de l'educació portem una ratxa on hi ha ben poques notícies per a l'optimisme. I l'informe ICILS ha estat un respir d'aire fresc. Els excel·lents, i segurament inesperats resultats de Catalunya són un èxit a celebrar. I també un reconeixement a l'esforç de la comunitat educativa per entomar el repte digital en un temps rècord. Ara bé, hem volgut mirar la lletra petita. Superar el titular efímer. Digerir un informe que per primer cop ens dona un termòmetre per valorar uns canvis encara tendres, i que han estat un salt sense gaire xarxa en els claustres i les llars.

Veiem que Catalunya es posiciona com a referent en competències digitals dins l'Estat espanyol i molt per damunt de la mitjana europea. Ens situem a la tercera posició mundial agafats de la mà amb els danesos. Però aquest èxit, amaga una cara menys amable: les desigualtats socioeconòmiques i d'origen continuen sent el gran desafiament del nostre sistema educatiu. També en el territori digital.

77 punts separen l'alumnat vulnerable de la resta. 43 punts menys per als estudiants d'origen estranger. I un terç de l'alumnat no arriba ni al nivell bàsic. Aquests números no són només estadístiques; són adolescents que es queden enrere, amb menys oportunitats educatives, laborals i personals. Perquè quan parlem de competències digitals, no parlem només de tecnologia; parlem de justícia social, de democràcia i de garantir a cada alumne la possibilitat de brillar. Aquest èxit no és complet si no ho és per a tothom. És un èxit fràgil.

Ens cal actuar. Consolidar els avenços assolits passa, necessàriament, per posar els focus en els entorns més vulnerables. Hem de garantir que la competència digital no sigui un privilegi, sinó una eina universal per a l'aprenentatge, el benestar i la participació activa a la societat. Això vol dir apostar per polítiques educatives responsables, recursos específics per als centres que més ho necessiten i estratègies que connectin l'escola, la comunitat i les famílies. Sempre atenent els múltiples riscos inherents als dispositius que han estat

dissenyats per enganxar-nos, però que inevitablement formen part de les nostres vides.

Aquest monogràfic t'ofereix una mirada crítica i propositiva a aquesta "cara i creu" de les competències digitals a Catalunya. Una oportunitat per reflexionar, però sobretot per avançar cap a un model on l'èxit no es mesuri només en rànquings, sinó en la capacitat del nostre sistema educatiu i digital per no deixar ningú enrere.

Héctor Gardó Huerta
Director d'Equitat Digital

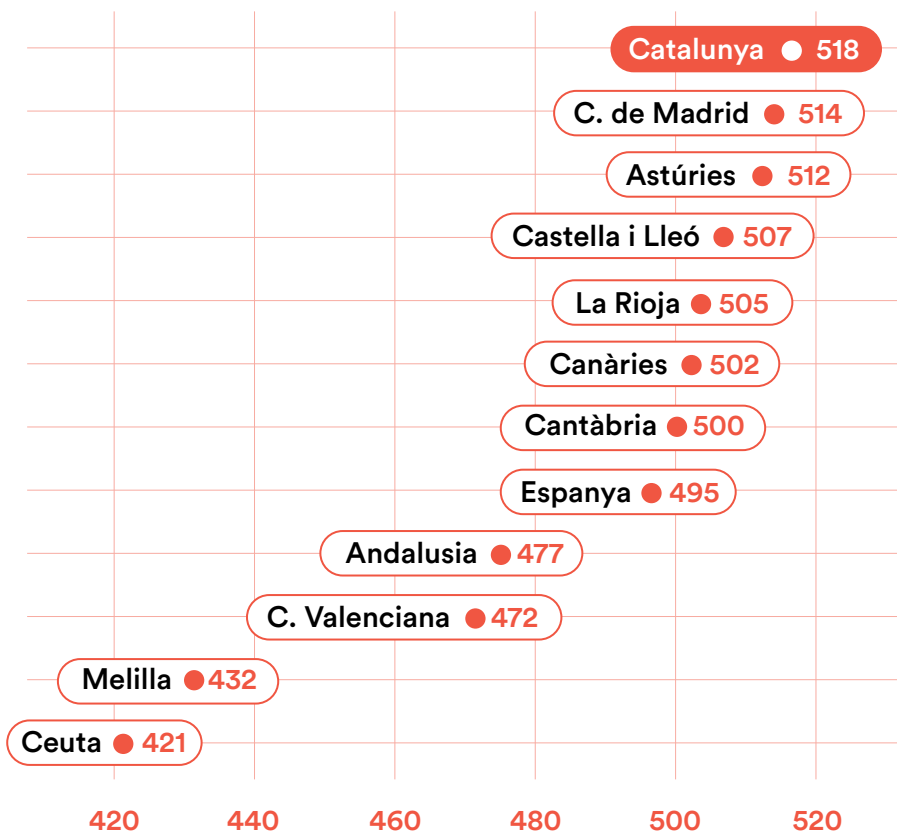
○ LA CARA
LÍDERS EN COMPETÈNCIES
DIGITALS

Els adolescents catalans **lideren la competència digital a l'estat i se situen en el top 3 de l'escala internacional.**

CATALUNYA SE SITUA AL CAPDAVANT DEL RÀNKING ESTATAL I EN EL TOP 3 INTERNACIONAL

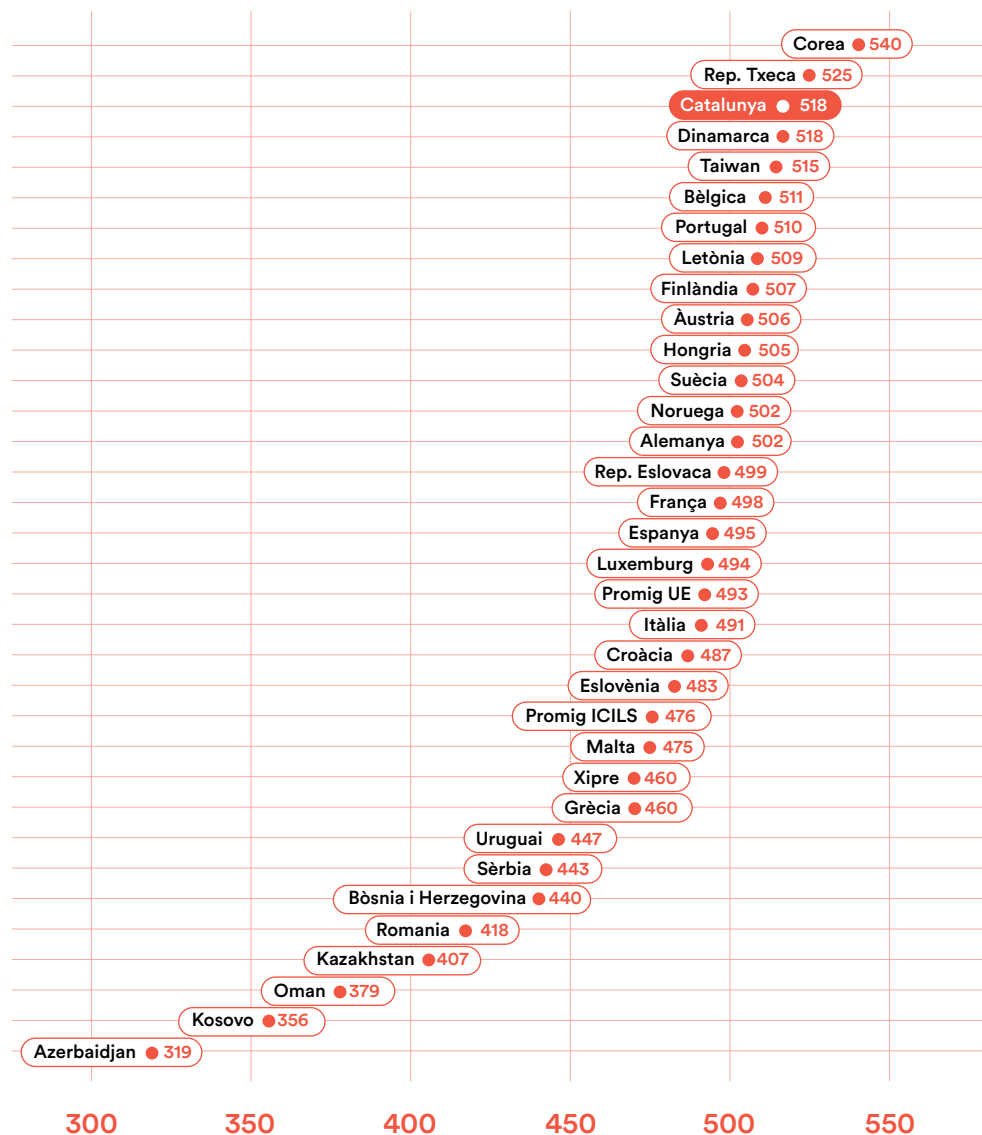
Gràfic 1

Puntuació mitjana de competències digitals en l'escala estatal

Gràfic 2

Puntuació mitjana de competències digitals en l'escala internacional

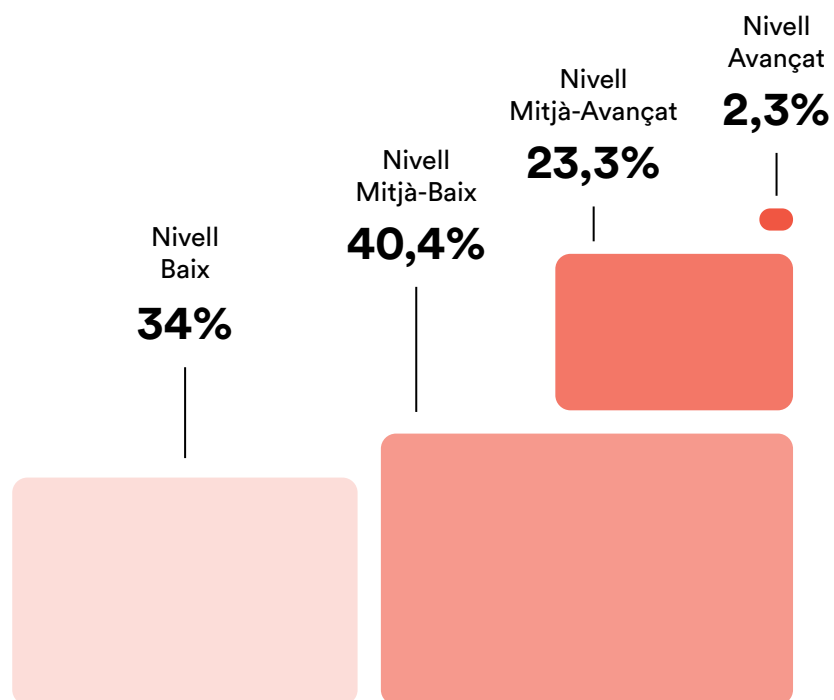

QUIN ÉS EL NIVELL DELS ALUMNES?

Tot i que els resultats en competències digitals són positius, cal tenir en compte que més del **70% dels alumnes catalans (2n ESO) se situen en un nivell mitjà-baix d'habilitats**. Hi ha més alumnes que se situen al nivell més baix de competència (10.6%) que al nivell avançat (2.3%). **Només 3 de cada 100 alumnes es troben en el màxim nivell de competència** (Gràfic 3).

Gràfic 3

Percentatge d'alumnes segons el nivell d'habilitat

Però, realment, què representa cada nivell en el dia a dia dels alumnes?

Baix

El cas del Toni

En Toni és capaç de realitzar tasques bàsiques per entendre i utilitzar els ordinadors de manera efectiva. Sap cercar informació útil per resoldre problemes quotidians, crea continguts senzills amb una presentació clara i funcional, i coneix els riscos de seguretat que comporta compartir dispositius, el que li permet prendre decisions més responsables en els entorns digitals.

Mitjà-Baix

El cas de la Maria

La Maria és capaç de recopilar, localitzar i organitzar informació amb precisió, així com de crear i editar continguts senzills amb un disseny clar i funcional. A més, comprèn la importància de protegir les seves dades personals i és conscient de les implicacions que pot tenir fer pública la seva informació, fet que li permet actuar amb major responsabilitat.

Mitjà-Avançat

El cas de l'Abde

L'Abde és autònom en la recerca i gestió de la informació, mostrant capacitat per identificar i seleccionar les fonts més adequades segons les seves necessitats. És capaç de seguir instruccions per editar i afegir continguts mitjançant aplicacions de programari habituals, alhora que aplica convencions bàsiques de disseny per presentar els seus treballs de manera clara i efectiva. A més, analitza críticament la credibilitat de la informació que troba a internet, tenint en compte factors com les intencions, els coneixements i la identitat de les persones que l'han creat.

Avançat

El cas de la Suhy

La Suhy és competent a l'hora de seleccionar informació rellevant i utilitzar-la de manera efectiva. Reflexiona sobre la utilitat de la informació i en valora la credibilitat i fiabilitat, analitzant tant el contingut com l'origen probable. Sap crear continguts adaptats a l'audiència i al propòsit comunicatiu, assegurant-se que el missatge sigui clar i adequat. A més, transforma la informació digital perquè sigui més comprensible i accessible per al públic al qual es dirigeix. La Suhy és conscient i crítica davant dels riscos associats a l'ús d'informació confidencial a internet i actua amb responsabilitat en entorns digitals.

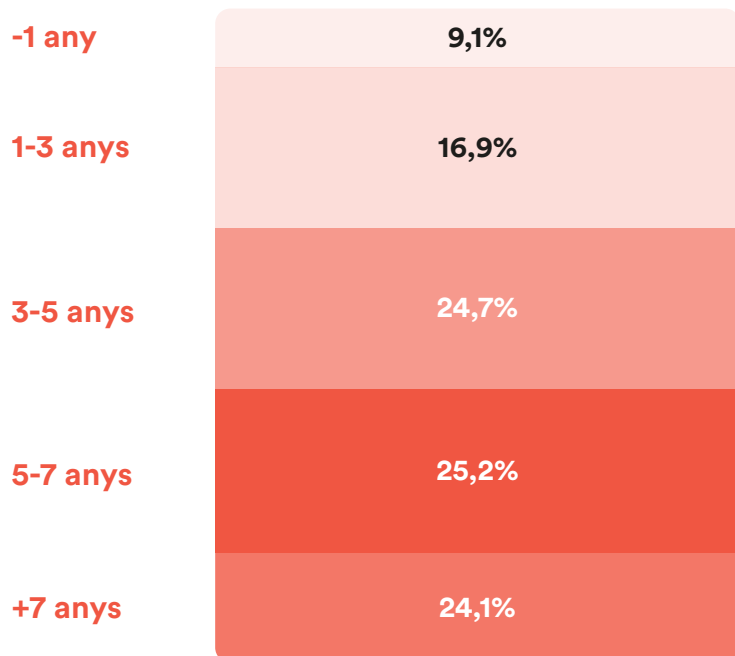
DOS ELEMENTS PER ENTENDRE ELS BONS RESULTATS

D'una banda, **els alumnes que tenen més experiència en l'ús dels dispositius digitals obtenen millors resultats.**

La diferència és significativa: **els alumnes amb més de 5 anys utilitzant els dispositius aconseguixen fins a 38 punts més** a les proves en comparació amb els seus companys amb menys experiència.

Gràfic 4

Percentatge d'adolescents segons els anys d'experiència utilitzant dispositius digitals

D'altra banda, **l'ús de dispositius digitals a l'escola és elevat entre els adolescents catalans**, situant-se per darrere només de països com Dinamarca, Noruega i Suècia. **Com a mínim 3 de cada 10 utilitzen els dispositius a la majoria d'assignatures.** En els casos de ciències o les assignatures aplicades, gairebé són la meitat dels adolescents. En aquest sentit, a Catalunya es destaquen uns usos superiors a gairebé totes les assignatures (Gràfic 5).

Gràfic 5

Utilització dels dispositius digitals a l'escola

	Catalunya	Mitjana Espanyola	Mitjana Europea	Mitjana ICILS
TIC o similars	62,1%	51%	57,4%	57%
Assignatures aplicades	48,8%	40,2%	18,4%	21,9%
Ciències	45,4%	25,7%	26,5%	28%
Ciències Socials	39,5%	26,6%	26,5%	27,9%
Llengua estrangera	38,1%	26,7%	24,8%	26,8%
Llengua	36,5%	21,5%	23,9%	27%
Matemàtiques	32,5%	19,4%	20,5%	23,2%
Arts	26,6%	21,2%	23,2%	24,3%
Altres	17,9%	13,5%	16,5%	19%

Aquests dos elements ofereixen pistes rellevants per entendre els resultats, però no són exclusius. **És essencial ampliar l'anàlisi amb una mirada global que incorpori altres dimensions**, com ara la qualitat dels usos o les finalitats pedagògiques, entre d'altres.

✕ LA CREU

A LA CUA EN EQUITAT

Malgrat els bons resultats, les desigualtats socioeconòmiques, d'origen i de gènere amplifiquen les diferències en les competències digitals entre els adolescents.

Catalunya és el territori on majors desigualtats s'observen.

LÍDERS EN DESIGUALTATS

Catalunya també lidera els rànquings de desigualtats en competències digitals, amb **3 factors clars de desigualtat** que limiten el desenvolupament dels adolescents. Uns resultats que posen de manifest les majors dificultats que afronten els centres més vulnerables, amb una major proporció d'alumnat en situació de desigualtat. Serà imprescindible incrementar els recursos i l'acompanyament en aquests centres per revertir les desigualtats en competències digitals.

El nivell socioeconòmic i cultural (ISEC)

Un **35.6% més d'adolescents desfavorits se situen en els nivells més baixos de competència**. Una situació que es capgira als nivells més elevats de competència, on la diferència per ISEC és del 32%. Aquestes desigualtats de rendiment per l'ISEC són significatives, amb una diferència de fins a 77 punts respecte a la mitjana catalana de 518 punts.

Catalunya presenta les diferències per nivell socioeconòmic i cultural més elevades a l'estat.

La condició d'origen

Les desigualtats per condició d'origen són significatives, amb els adolescents **immigrants en greu desavantatge**. Les majors diferències es registren als nivells més baixos, on s'hi troben un 19,8% més d'adolescents d'origen immigrant. En canvi, als nivells més alts de competència, la diferència és del 16,8% a favor dels adolescents nadius.

Les desigualtats per origen són de les més destacades, tant a escala estatal com internacional.

El gènere

Els nois obtenen menors puntuacions en **competència digital** que les noies, amb unes diferències significatives del 13,7% en els nivells més baixos i del 9,6% en els nivells més alts. A escala internacional, Catalunya se situa amb els països de major diferència. En tots els països les diferències s'observen a favor de les noies.

Catalunya és la comunitat autònoma on majors diferències de gènere s'observen.

3 DE CADA 4 ADOLESCENTS EN RISC PER LA DESINFORMACIÓ

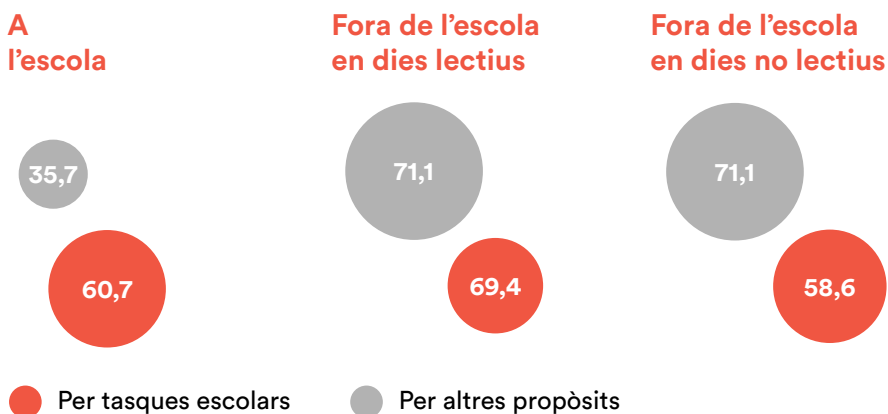
Les notícies falses s'han convertit en un dels grans desafiaments de l'era digital per garantir una societat informada i democràtica. En aquest sentit, el **74,4% de l'alumnat té dificultats per destriar bé la informació, fer-ne una valoració crítica i avaluar la fiabilitat de la informació** basant-se en el contingut o en l'origen. Tampoc són capaços de reconèixer que la credibilitat de la informació a internet pot estar influenciada per la identitat i motivacions de les persones que ho publiquen. Aquests resultats evidencien la necessitat urgent de dotar als adolescents d'habilitats crítiques per analitzar, valorar la informació i combatre la desinformació.

7 DE CADA 10 ADOLESCENTS UTILITZA CADA DIA ELS DISPOSITIUS PER FINALITATS NO ACADÈMIQUES

Una de les qüestions més actuals és la d'entendre com els adolescents utilitzen els dispositius digitals i en què inverteixen el seu temps. Sabem que **a l'escola fins a un 35,7% dels estudiants utilitzen els dispositius diàriament per a finalitats no acadèmiques**. Fora de l'escola, són més els adolescents que utilitzen els dispositius per finalitats no acadèmiques que per propòsits escolars: **7 de cada 10 utilitza cada dia els dispositius per finalitats no acadèmiques** (Gràfic 6). Tanmateix, **pel que fa als usos acadèmics, Catalunya se situa molt per damunt de les mitjanes espanyoles, europees i dels països participants en l'estudi ICILS**, tant dins com fora de l'entorn escolar.

Gràfic 6

Percentatge d'adolescents segons els usos que fan dels dispositius digitals

Aquests resultats subratllen la necessitat de repensar els usos dels dispositius digitals, promovent un ús equilibrat i responsable que afavoreixi l'aprenentatge i redueixi els riscos associats als usos més superficials.

ELS ADOLESCENTS CATALANS, MENYS EQUIPATS PER FER USOS SEGURS FORA DE L'ESCOLA

Protegir i garantir el benestar en els entorns digitals esdevé un gran repte per als adolescents. L'índex que mesura els aprenentatges relacionats amb la navegació segura a internet revela que aquests es desenvolupen principalment en l'àmbit escolar:

A Catalunya, els estudiants mostren un **índex d'aprenentatge a l'escola (50,9) superior a la mitjana espanyola (49,1), europea (49,7) i de països ICILS (49,9)**, una tendència que es correlaciona amb un rendiment competencial més alt.

No obstant això, **fora de l'àmbit escolar, l'índex d'aquests aprenentatges disminueix considerablement (48,3)**, situant Catalunya per sota de les mitjanes espanyoles (49), europees (50,4) i ICILS (50).

Pel que fa als aprenentatges sobre usos segurs i saludables, l'índex d'aprenentatge a l'escola (50,2) supera les mitjanes espanyola (50,1), europea (49,3) i ICILS (50). Malauradament, no es disposa de dades sobre aquest tipus d'aprenentatges fora de l'escola.

Sabem que els riscos digitals augmenten quan els adolescents no es troben a l'escola, especialment en els contextos de major vulnerabilitat. Les dades reflecteixen la desprovisió de recursos i treball pel benestar quan els adolescents es troben fora de l'horari lectiu. D'aquí la necessitat d'estendre i reforçar els aprenentatges sobre navegació segura i usos saludables també fora de l'escola, assegurant que tots els adolescents compten amb l'acompanyament i les eines necessàries per gestionar els entorns digitals de manera responsable i sostenible.

4 CONCLUSIONS I 4 REPTES

Com aprofitem aquests resultats per avançar? A continuació, compartim 4 conclusions i **4 reptes que ens permeten aprofundir i focalitzar els esforços per impulsar canvis.**

CONCLUSIÓ 1

Els adolescents vulnerables en major desavantatge.

La pobresa o l'origen limiten el desenvolupament de la competència digital dels adolescents.

Això perpetua un escenari d'inequitat que condiciona les seves oportunitats de futur. Haurem de garantir que les condicions que han facilitat els bons resultats es traslladen i s'adaptin als contextos de vulnerabilitat. Per això, és essencial ampliar l'anàlisi de les desigualtats en competències digitals, incorporant factors com l'acompanyament familiar, la segregació escolar i les necessitats educatives específiques. A més, cal estudiar com el gènere, l'origen i l'ISEC interactuen per agreujar aquestes desigualtats.

CONCLUSIÓ 2

Una bona competència digital suma en el desenvolupament de la resta de competències.

Al tractar-se d'una competència transversal, pot facilitar múltiples aprenentatges i impulsar el desenvolupament integral dels adolescents. Tanmateix, la manca d'aquesta competència esdevé una barrera que limita el creixement personal i redueix les oportunitats de futur. És urgent revertir les desigualtats observades, que no només afecten al desenvolupament de la competència digital, sinó que poden adrejar les diferències en l'assoliment global de les competències educatives.

CONCLUSIÓ 3

Els resultats superiors de les noies no s'acompanyen amb majors oportunitats.

Sabem que les noies continuen gaudint de menors oportunitats en els entorns digitals tot i la seva elevada competència. Aquesta desigualtat exposa de manera més accentuada a les noies als riscos digitals, una paradoxa que posa de manifest la urgència d'assegurar l'equitat de gènere en aquest àmbit. Esdevé fonamental impulsar les expectatives, trencar estereotips, fomentar la participació en activitats tecnològiques i garantir una perspectiva de gènere que assegurï trajectòries de futur més justes i inclusives.

CONCLUSIÓ 4

És un bon punt de partida, però insuficient pels reptes de l'era digital.

En un context en què els entorns digitals són cada cop més exigents per als adolescents, **no podem conformar-nos amb que més del 70% presentin un nivell mitjà-baix o baix de competència digital.** Aquesta manca d'habilitats els impedeix desenvolupar-se com a persones autònomes, crítiques i creatives, limitant seu desenvolupament com a persones autònomes, crítiques i creatives, dificultant la seva capacitat de ser part activa d'un món digital cada vegada més complex.

REPTE 1

Hem d'intensificar l'acompanyament que reben els adolescents.

Sabem que a l'escola és on els adolescents desenvolupen més habilitats per al benestar digital, però l'escola no pot fer-ho sola. És fonamental involucrar famílies, comunitats i altres espais socials per promoure una cultura digital segura i saludable, reforçar els aprenentatges de l'escola i assegurar que els adolescents tinguin referents també fora. **Hem de garantir que els serveis i recursos existents d'acompanyament i capacició parental arriben també als entorns més vulnerables.**

REPTE 2

Cal regular els usos dels dispositius per garantir experiències de qualitat.

A Catalunya, molts adolescents utilitzen diàriament els dispositius a l'escola per a finalitats no acadèmiques. Fora de l'escola, la xifra creix considerablement, com també l'exposició a usos més superficials i addictius. Cal regular els usos que fan els adolescents, no només per reduir el temps que inverteixen, sinó també per **orientar-los cap a experiències educatives i aprenentatges més enriquidores, superant els consums passius i superficials.**

REPTE 3

Necessitem garantir l'accés equitatiu a les extraescolars tecnològiques per a tots els adolescents.

Sabem que les desigualtats no només condicionen el desenvolupament de les competències digitals. Factors com el nivell socioeconòmic o el gènere limiten l'accés a activitats extraescolars tecnològiques. Per afrontar aquest repte, **és clau dotar els centres educatius i l'ecosistema local de recursos i suport per impulsar activitats extraescolars tecnològiques sense barreres.**

REPTE 4

Cal incrementar la capacició crítica entre els adolescents.

La desinformació es multiplica a les plataformes digitals i afecta especialment els adolescents més vulnerables. La mirada crítica no només els ajuda a protegir el seu benestar, sinó que també els prepara per a una participació informada i responsable en la societat. És essencial dotar els adolescents de les eines necessàries per identificar i afrontar aquests riscos, així com **oferir més hores de mentoria digital als centres més vulnerables, per garantir que els docents disposin dels recursos necessaris per acompanyar els alumnes.**

REFERÈNCIES

Consulta l'informe internacional:

International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). (2023). *ICILS 2023 international report: Digital readiness of students and schools in a rapidly changing world*.

[www.iea.nl/publications/icils-2023-international-report]

Consulta l'informe estatal:

Ministerio de Educación y Formación Profesional. (2023). *ICILS 2023: Estudio internacional sobre competencia digital. Informe español*.

[www.libreria.educacion.gob.es/libro/icils-2023-estudio-internacional-sobre-competencia-digital-informe-espanol_184939/]

Consulta la nota de premsa:

Fundació Bofill. (2023, 12 novembre). *Els bons resultats de Catalunya en l'informe ICILS van acompanyats d'un important repte en desigualtats*. Fundació Bofill.

[<https://fundaciobofill.cat/noticies/els-bons-resultats-de-catalunya-en-l-informe-icils-van-acompanyats-d-un-important-repte-en-desigualtats>]

Recupera el seminari en línia:

Fundació Bofill. (2023, 12 novembre). *La competència digital davant del mirall*. Fundació Bofill.

[<https://fundaciobofill.cat/actes/la-competencia-digital-davant-delmirall>]

Revisa el marc d'avaluació de les competències digitals:

International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). (2023). *ICILS 2023: Assessment framework*.

[<https://www.iea.nl/studies/iea/icils>]

